

BT TÌNH HUỐNG MÔN LUẬT HÌNH SỰ

lý luận văn học (Trường Đại học Thủ đô Hà Nội)

BÀI TẬP TÌNH HUỐNG MÔN LUẬT HÌNH SỰ

Bài 1: Mạnh và Nam mâu thuẫn trong việc làm ăn. Sau khi uống rượu say, Mạnh rút con dao nhọn dài 18cm mang theo để sử dụng cho công việc đâm một nhát vào ngực Nam. Nam sững người lại và hô to “nó có dao” rồi ngã xuống. Do vết thương quá nặng Nam đã chết trên đường đi cấp cứu. Tại bản giám định pháp y kết luận: “Nam chết do mất máu nhiều không hồi phục, vết thương thủng qua thành cơ tim, thương tích do vật nhọn có lưỡi sắc gây nên”.

Hỏi:

- Khi nào phát sinh quan hệ giữa Nhà nước và người phạm tội?
- Tội giết người mà Mạnh thực hiện thuộc loại tội phạm gì theo quy định tại Khoản 1 Điều 9 BLHS 2015? Tại sao ?
- Phân tích mối quan hệ nhân quả trong hành vi của Mạnh và hậu quả chết người xảy ra đối với Nam ?

Trả lời:

- Quan hệ giữa Nhà nước và người phạm tội phát sinh khi người phạm tội thực hiện hành vi tội phạm.

Theo khoản 1 Điều 8 BLHS 2015, “Tội phạm là hành vi nguy hiểm cho xã hội được quy định trong Bộ luật hình sự, do người có năng lực trách nhiệm hình sự hoặc pháp nhân thương mại thực hiện một cách cố ý hoặc vô ý, xâm phạm độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ Tổ quốc, xâm phạm chế độ chính trị, chế độ kinh tế, nền văn hóa, quốc phòng, an ninh, trật tự, an toàn xã hội, quyền, lợi ích hợp pháp của tổ chức, xâm phạm quyền con người, quyền, lợi ích hợp pháp của công dân, xâm phạm những lĩnh vực khác của trật tự pháp luật xã hội chủ nghĩa mà theo quy định của Bộ luật Hình sự phải bị xử lý hình sự”.

⇒ Theo đó người phạm tội phải có 4 điều kiện sau:

- Có năng lực hành vi dân sự
 - Dấu hiệu lỗi
 - Gây nguy hiểm cho xã hội
 - Trái PL hình sự
- Theo Khoản 1 Điều 13 BLHS 2015** “Người phạm tội trong tình trạng mất khả năng nhận thức hoặc khả năng điều khiển hành vi của mình do dùng rượu, bia hoặc chất kích thích mạnh khác, thì vẫn phải chịu trách nhiệm hình sự”

Phân tích CTPP:

- Mặt khách quan: việc làm của Mạnh là hành vi gây nguy hiểm cho xã hội, gây nên cái chết của Nam.

- Mặt khách thể: hành vi của Mạnh đã xâm phạm tới quyền được bảo đảm về tính mạng, sức khỏe, danh dự, nhân phẩm của công dân, vi phạm đến QHXX được PL bảo vệ.
- Mặt chủ quan:
 - + Lỗi: hành vi của Mạnh là lỗi cố ý trực tiếp, Mạnh là người có đủ năng lực trách nhiệm hình sự, biết rõ việc mình làm là trái PL gây hậu quả nghiêm trọng nhưng vẫn mong muốn hậu quả xảy ra. Mạnh có mang theo hung khí là dao 18cm.
 - + Động cơ: Mạnh thực hiện hành vi là do mâu thuẫn với Nam
 - + Mục đích: giết Nam để chút con tức giận
- Chủ thể vi phạm: anh Mạnh là người lao động (đủ tuổi + NLHVDS)

Theo Điều 123 BLHS 2015 “Tội giết người” thì Mạnh là tội phạm giết người phải chịu khung hình phạt tù từ 12 năm đến 20 năm, tử chung thân hoặc tử hình.

⇒ Như vậy, **theo Khoản 1 Điều 9** Mạnh thuộc loại tội phạm đặc biệt nghiêm trọng.

c. Một người chỉ phải chịu trách nhiệm hình sự về hành vi phạm tội của mình nếu giữa hành vi đó và hậu quả của tội phạm có mối quan hệ nhân quả.

Do Mạnh dùng dao đâm Nam là lỗi cố ý trực tiếp dẫn đến Nam chết. Kết quả giám định pháp y kết luận: “Nam chết do mất máu nhiều không hồi phục, vết thương thủng qua thành cơ tim, thương tích do vật nhọn có lưỡi sắc gây nên”.

Vậy Mạnh phải chịu TNHS về tội giết người.

Bài 2: Nhà Ân vừa mua 2 chiếc xe máy mới, do mâu thuẫn với Ân từ trước nên Bình nói với Can “nhà đó hay đi nghỉ cuối tuần, mày vào mà lấy xe, dễ lấy lắm”. Nhân một hôm gia đình Ân đi chơi xa, Can mang theo chiếc chìa khóa đến nhà Ân lấy được một chiếc xe máy, bán cho Dũng được 15 triệu đồng. Sau đó Can bị bắt về tội trộm cắp tài sản.

Hỏi:

- a) Xác định vai trò của Bình trong vụ việc trên. Căn cứ vào cơ sở nào để xác định được vai trò đó ?
- b) Do ham rẻ nên Dũng đã mua chiếc xe mà Can lấy trộm được, Dũng có được coi là đồng phạm với Can không? Tại sao?
- c) Xác định hình thức lỗi của Can khi phạm tội ?

Trả lời:

- a) Can phạm tội trộm cắp tài sản **theo Điều 173 BLHS**, Bình là đồng phạm của Can với vai trò là người xúi giục theo **khoản 3 Điều 17 BLHS**
- b) Dũng không thuộc 1 trong 4 trường hợp: người thực hành, người tổ chức, người xúi giục, người giúp sức **theo Điều 17 BLHS**

Dùng phạm tội chứa chấp hoặc tiêu thụ tài sản do người khác phạm tội mà có theo điều 323, tội danh này không trùng với tội của Can nên không được coi là đồng phạm.

- c) **Theo K1 Điều 10 BLHS 2015** lỗi của Can là lỗi cố ý trực tiếp: Can là người có đủ năng lực TNHS, biết rõ việc làm của mình là trái PL gây ra hậu quả nhưng vẫn mong muốn hậu quả xảy ra, Can có mang theo công cụ gây án là chiếc cưa sắt.

Bài 3: Bắc phụ trách cửa hàng kinh doanh vàng bạc của công ty TNHH Bắc Việt, do thiếu trách nhiệm Bắc đã làm mất số vàng bạc có giá trị lớn. Tòa án xác định Bắc phạm tội thiếu trách nhiệm gây thiệt hại đến tài sản của Nhà nước, cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp (theo Khoản 2 Điều 179 BLHS 2015)

Hỏi:

- a) Tội phạm mà Bắc thực hiện thuộc loại tội phạm nào? Tại sao?
- b) Hãy chỉ ra cấu thành tội phạm cơ bản, cấu thành tội phạm tăng nặng trong điều luật này?
- c) Xác định khách thể của tội phạm và đối tượng tác động của tội phạm trong trường hợp này ?

Trả lời:

- a) **Theo K2 Điều 179:** “Phạm tội gây thiệt hại cho tài sản của Nhà nước, cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp trị giá từ 500.000.000 đồng đến dưới 2.000.000.000 đồng, thì bị phạt tù từ 01 đến 05 năm”

Bởi vì Bắc bị phạt tù từ 01 đến 05 năm nên Bắc thuộc loại tội phạm nghiêm trọng Theo K1 Điều 9 BLHS 2015.

- b) CTTP cơ bản:

+ phạm tội gây thiệt hại cho tài sản của nhà nước, cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp

CTTP tăng nặng:

+ trị giá từ 500.000.000 đồng đến 2.000.000.000 đồng

- c) Khách thể:

+ Hành vi phạm tội nêu trên xâm phạm đến quyền sở hữu tài sản của Nhà nước, cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp. Nhà nước, cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp không trực tiếp chiếm hữu, sử dụng các tài sản mà giao hoặc cấp phát cho các cơ quan Nhà nước, các doanh nghiệp Nhà nước, tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội trực tiếp quản lý sử dụng theo quy định của pháp luật.

Đối tượng tác động: tài sản của Nhà nước, cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp.

Bài 4: Phân biệt tình tiết tăng nặng, giảm nhẹ định khung với tình tiết tăng nặng, giảm nhẹ TNHS được quy định tại Điều 51,52 BLHS 2015. Cho ví dụ ?

Trả lời:

Bài 5: Phân tích các nguyên tắc cơ bản của Luật hình sự Việt Nam: